

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr. MST-652-00064
Ref. likjo/doble/Kirst
Den 7. juli 2009

Grundnotat om Kommissionens forslag til omarbejdning af Europa Parlamentets og Rådets direktiv om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS). KOM (2008) 809 final

Resume

Kommissionen har lavet et udkast til omarbejdning af direktivet om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (RoHS). Den bagvedliggende årsag er, at anvendelsesområdet i det nuværende direktiv er uklart, og dermed har forårsaget forskellige fortolkninger i medlemsstaterne. Konkret har det betydet, at et produkt lovligt kunne markedsføres i nogle medlemsstater og ikke i andre. Samtidig har der været mange produkter på markedet, som ikke har overholdt direktivets bestemmelser. Kommissionens formål med omarbejdningen er derfor, at harmonisere anvendelsesområdet og fremme håndhævelsen af direktivet. Hertil kommer, at der i RoHS er indskrevet en klausul om, at Kommissionen inden den 13. februar 2005 skulle påbegynde en revision af direktivet for at opdatere det til den tekniske udvikling.

Kommissionen foreslår med udkastet, at anvendelsesområdet totalharmoniseres så produktområdet nu beskrives med udtømmende produktlister inden for forskellige produktkategorier. Som en del af totalharmoniseringen foreslås endvidere, at produkter, der er omfattet af RoHS, skal CE-mærkes og at der stilles kvalitative krav til håndhævelsen.

I udkastet foreslås endvidere, at medicinsk udstyr og måle- og overvågningsudstyr bliver en del af RoHS' anvendelsesområde, og at forbuddet gradvis træder i kraft fra 2014.

Der er ikke foreslået nye stoffer til direktivet, men der henvises til, at den bromerede flammehæmmer HBCDD og blødgørerne/ftalaterne DEHP, BBP og DBP, er under vurdering i REACH, og at det, når vurderingen foreligger, er muligt at optage stofferne i RoHS, hvis der er en risiko for mennesker eller miljø ved anvendelsen i elektronik.

Hvis forslaget bliver vedtaget med sit nuværende indhold, vil det kræve en mindre ændring af kemikalieloven for at kunne implementere direktivet i Danmark. Det skyldes primært, at udkastet stiller enkelte krav til erhvervslivet, som der ikke på nuværende tidspunkt er hjemmel til i loven.

Forslaget har kun en marginal indirekte effekt på statens udgifter. Det kan således blive en anelse dyrere for det offentlige sundhedsvæsen at anskaffe medicinsk udstyr, som er omfattet af direktivforslaget. Disse omkostninger vurderes dog til at ligge inden for den normale prisudvikling og udgifter i forbindelse med normal teknologisk udvikling.

1. Status

Rådssekretariatet sendte forslaget til medlemsstaterne den 16. december 2008. Kommissionen præsenterede udkastet på rådsmødet den 2 marts 2009 og der har været indledende drøftelser i Miljøarbejdsgruppen den 9. marts 2009 og den 15. juni 2009.

Et nærhedsnotat om forslaget blev fremsendt til Folketingets Europaudvalg den 15. januar 2009.

Forslaget har hjemmel i EF-traktaten artikel 95, og skal derfor vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet efter proceduren om fælles beslutningstagen jf. EF-traktaten artikel 251.

2. Formål og indhold

Direktivets overordnede formål er at forbyde farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr. Elektrisk og elektronisk affald skal ifølge et andet EU-direktiv, det såkaldte WEEE-direktiv, indsamles adskilt fra andet affald. De farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr forbydes for at mindske udslip og spredning af skadelige stoffer til miljøet, samt mindske eksponering af mennesker og miljø. De forbydes desuden for fremme genanvendelse af sekundære råmaterialer, lette den efterfølgende affaldshåndtering og mindske ressourceforbruget til affaldsbehandlingen i de tilfælde, hvor udstyret alligevel kommer i husholdningsaffaldet.

Omarbejdningen af direktivet foretages af to grunde:

For det første er RoHS inkluderet i Kommissionens simplificeringsprogram for 2008, fordi Kommissionen vurderer, at det er muligt at gøre implementeringen af direktivet mere ensartet og forbedre håndhævelsen. Afgrænsningen af direktivets anvendelsesområde har givet anledning til forskellige fortolkninger i medlemslandene, og der har været relativt mange produkter på markedet, der ikke har overholdt direktivet.

For det andet er der i RoHS indskrevet en klausul om, at Kommissionen skulle begynde en revision af direktivet to år efter det blev vedtaget, dvs. inden 13. november 2005. Kommissionen skulle i forbindelse med revisionen vurdere, om medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr skulle medtages under RoHS' anvendelsesområde. Klausulen forpligtede ligeledes Kommissionen til at undersøge behovet for at indføre forbud mod andre farlige stoffer end de, der allerede er omfattet af direktivet.

De væsentligste ændringer i forbindelse med omarbejdningen er følgende:

Direktivets anvendelsesområde

Kommissionen har inddelt elektrisk og elektronisk udstyr i 10 produktkategorier, hvoraf kun de 8 på nuværende tidspunkt er omfattet af RoHS. Disse 8 kategorier er: Store husholdningsapparater, små husholdningsapparater, it- og teleudstyr, forbrugerudstyr, belysningsudstyr, elektrisk og elektronisk værktøj, legetøj og fritids- og sportsudstyr, og salgsmaskiner. Direktivudkastet udvider nu RoHS' anvendelsesområde med de 2 sidste produktkategorier: Medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr.

Udvidelsen af direktivets anvendelsesområde foreslås at træde i kraft i 2014. Dog vil udstyr til reagensglas (in vitro) diagnose først skulle være omfattet af direktivet i 2016, og industrielle overvågnings- og kontrolinstrumenter vil først være omfattet fra 2017. Medicinsk udstyr, der indopereres i kroppen er undtaget, men skal revurderes i 2020.

I hver produktkategori er der en produktliste med mellem 5 og 18 produkter. Nogle produkter er specifikt nævnt som f.eks. "elektriske knive", mens andre er beskrevet generelt ud fra deres funktion, såsom "udstyr til åbning eller forsegling af beholdere eller pakker". På nuværende tidspunkt fungerer produktlisterne som eksempler på elektrisk og elektronisk udstyr, der er omfattet af de respektive produktkategorier. Med det nye forslag vil Kommissionen totalharmonisere området. For at undgå forskellige fortolkninger af hvilke produkter, der tilhører de respektive produktkategorier, er produktlisterne i udkastet gjort udtømmende. Det betyder, at det kun er de produkter, der er specifikt er nævnt i listerne, der er omfattet af RoHS. Der er ikke lagt op til at listerne skal revideres ved omarbejdningen af direktivet. Hvis Kommissionen efterfølgende vil ændre på produktlisterne, skal fremgangsmåden i komitéproceduren: "forskriftsprocedure med kontrol" følges. Der er ikke taget stilling til fortolkningsspørgsmål ifm. de funktionelle beskrivelser.

I udkastet er der forslag til nye specifikke og generelle undtagelser.

Specifikke undtagelser:

På nuværende tidspunkt er der undtaget 37 specifikke anvendelser af de farlige stoffer, der er forbudt i RoHS. Siden RoHS blev vedtaget i 2003, er undtagelserne løbende blevet tilføjet ved komitéprocedure. Undtagelserne gælder i fire år, men kan fornyes.

Med inddragelsen af produktkategorierne medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr undtages, specielt for disse to produktkategorier, 24 anvendelser af de farlige stoffer. Som eksempel kan nævnes blyelektroder i røntgenrør, bly i lodninger til bærbare førstehjælpsdefibrillatorer, og cadmium i røntgenmålefiltre. Undtagelserne gælder i fire år efter, at det omarbejdede direktiv er trådt i kraft og kan, som de øvrige undtagelser, fornyes.

Generelle undtagelser:

I det gældende direktiv er reservedele, der skal bruges til at reparere udstyr, som er bragt på markedet før RoHS trådte i kraft, undtaget. Dette gælder også for udkastet til det omarbejdede direktiv.

Kommissionen foreslår nu, at direktivet heller ikke skal finde anvendelse på:

- 1) udstyr, som har tilknytning til beskyttelse af medlemsstaternes væsentlige sikkerhedsinteresser,
- 2) udstyr, der specifikt er udformet til at være en del af en anden type udstyr, som ikke falder under direktivets anvendelsesområde, og som kun kan fungere som en del af dette udstyr og
- 3) udstyr, der ikke skal bringes i omsætning som en enkel funktionel eller kommerciel enhed.

Det foreslås endvidere, at RoHS heller ikke skal finde anvendelse på reservedele, der skal bruges til at reparere udstyr, som er omfattet af en specifik undtagelse, og som blev bragt på markedet inden undtagelsen udløb.

Undtagelsesprocedure

Kommissionen ønsker med direktivudkastet at gøre det lettere for virksomhederne at gennemskue om og hvordan, de kan få en undtagelse for en anvendelse af de farlige stoffer, der ellers er forbudt i RoHS. Det foreslås derfor, at Kommissionen via komitéprocedure skal vedtage de nærmere regler for ansøgninger om undtagelse.

Kommissionen foreslår desuden, at der ved vurderingen af en undtagelsesansøgning skal tages hensyn til bredere socioøkonomiske aspekter, samt tilgængelighed og pålidelighed af alternativer.

Stofvurdering i REACH

RoHS forbyder pt. bly, kviksølv, cadmium, hexavalent krom, og to slags bromerede flammehæmmere: polybromerede bifenyler (PBB) og polybromerede difenylethere (PBDE). Kommissionen har ikke foreslået at forbyde flere stoffer.

I forslaget henvises dog til, at den bromerede flammehæmmer, HBCDD og blødgørerne/ftalaterne, DEHP, BBP og DBP er under vurdering i REACH og at det, når vurderingen foreligger, er muligt at forbyde stofferne i elektriske og elektroniske produkter via RoHS, hvis der er en risiko for mennesker eller miljø.

Det foreslås, at farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr nu skal vurderes efter REACH-proceduren. Det betyder, at stofferne hovedsagelig vil blive vurderet ud fra en risikotilgang, hvor der tidligere har været lagt vægt på stoffernes farlighed, dvs. deres iboende farlige egenskaber og evt. problemer i forbindelse med affaldshåndtering og genanvendelse af materialer.

Det foreslås endvidere at hvis flere stoffer skal forbydes i RoHS, kan Kommissionen gøre det ved hjælp af komitéprocedure.

Definitioner

For at tydeliggøre direktivets ordlyd og bringe det i overensstemmelse med anden relevant fællesskabslovgivning har Kommissionen indsat en række definitioner, der er i overensstemmelse med beslægtet fællesskabslovgivning, specielt den såkaldte "varepakke", der omhandler CE-mærkning og markedsovervågning.

CE-mærkning

For at fremme overholdelsen af RoHS foreslår Kommissionen, at elektrisk og elektronisk udstyr skal CE-mærkes. CE-mærkningen indebærer en mere omfattende selvdeklarering og egenkontrol.

Fabrikanten skal påføre sine produkter et CE-mærke efter at have udfyldt en såkaldt overensstemmelseserklæring, hvori han tilkendegiver at produktet, der er entydigt identificeret, er i overensstemmelse med RoHS reglerne. Denne erklæring skal fabrikanten opbevare i 10 år.

Importøren skal inden elektrisk og elektronisk udstyr bringes i omsætning, bl.a. sikre, at fabrikanten har gennemført overensstemmelsesvurderingsproceduren og at produktet er CE-mærket. Importøren skal, som fabrikanten, opbevare overensstemmelseserklæringen i 10 år, så den er til rådighed for kontrolmyndighederne.

En distributør skal inden elektrisk og elektronisk udstyr udbydes bl.a. kontrollere, at det er CE-mærket.

Udover CE-mærkningen er det foreslået, at fabrikanten skal foretage stikprøvekontrol af det udstyr han bringer på markedet. Udstyret skal desuden forsynes med type-, parti-, eller serienummer, eller anden form for identifikation.

Markedsovervågning

Medlemsstaterne skal ifølge forslaget sikre, at deres kontrolmyndigheder har de beføjelser og ressourcer, der er nødvendige for, at de kan udføre deres opgaver behørigt. Kontrolmyndighederne forpligtes dermed til i passende omfang at kontrollere produkterne. Kontrollen skal baseres på dokumentation og om nødvendigt på fysisk kontrol og laboratorieundersøgelser af et passende antal stikprøver.

3. Europa- Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig.

4. Nærhedsprincippet

Forslaget hører ikke under EU's enekompetence. Derfor skal forslaget være i overensstemmelse med nærhedsprincippet, også kaldet subsidiaritetsprincippet.

Kommissionen anfører i forslaget, at behovet for yderligere harmonisering af RoHS reglerne bedst kan ske gennem en omarbejdning af det eksisterende direktiv, og at forenkling af EU lovgivning kun kan ske på fællesskabsniveau. De foreslåede ændringer af denne regulering er således i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering.

5. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Det gældende RoHS-direktiv (2002/95/EF) er implementeret ved bekendtgørelse nr. 873/2006, der senere er ændret ved bekendtgørelse nr. 449/2008. Bekendtgørelsen har hjemmel i kemikalielovens § 30, der gør det muligt at udstede regler om import, salg og anvendelse af stoffer og produkter for at imødegå fare for sundheden eller skade på miljøet.

Forslaget til omarbejdning af direktivet indeholder en række krav til de erhvervsdrivende, såsom at udarbejde og opbevare teknisk dokumentation, foretage intern produktions- og stikprøvekontrol m.m. Kravene er ikke rettet mod anvendelsen af bestemte kemiske stoffer og produkter, men mod visse aktiviteter, der udøves af de erhvervsdrivende, som led i deres erhverv.

I kemikalieloven er der en forældelsesfrist på 5 år, hvorimod der i forslaget lægges op til at dokumentationen skal opbevares i 10 år.

Hvis forslaget bliver vedtaget med sit nuværende indhold, vurderes der at være behov for at ændre kemikalieloven.

RoHS ventes tidligst at være færdigforhandlet i løbet af 2009. Herefter har medlemsstaterne 18 måneder til at gennemføre direktivet i national ret. En eventuel ændring af kemikalieloven vil derfor tidligst skulle ske i Folketingets lovprogram for 2010/2011.

Hvis forslaget vedtages i Rådet skal det implementeres i dansk lovgivning ved en ny bekendtgørelse.

Statsfinansielle konsekvenser

Øgede omkostninger ved produktion af medicinsk udstyr vil i princippet kunne fordyre medicinsk udstyr og kunne betyde øgede udgifter for det offentlige sundhedsvæsen.

Medicinsk udstyr dækker over mange varegrupper, såsom forbrugsvarer (sprøjter, kanyler, sårpleje mm.), høreapparater, konsulenttydelser samt apparatur og instrumenter (scannere, dialyseapparater, pacemakere, røntgenapparater mm.) Eftersom RoHS kun regulerer elektrisk og elektronisk udstyr, er det kun varegrupperne høreapparater samt apparatur og instrumenter, der vurderes til at være omfattet af forslaget.

Statens udgifter inden for det offentlige sundhedsvæsen til apparatur og instrumenter i 2006 anslås til omkring 1,08 mia. kr.

For de nuværende 8 produktkategorier under RoHS vurderer Kommissionen, at omstillingsomkostningerne har ligget på ca. 1,9 % af omsætningen, hvoraf ca. en tredjedel gik til den tekniske omstilling, mens to tredjedele er gået til administration. For apparatur og instrumenter ville det i 2006 have svaret til ca. 20 mio. kr. Dette tal forventes dog at være lavere specielt for ikke-specialiseret medicinsk udstyr, dels pga. den forlængede overgangsperiode samt de mange undtagelser og dels, fordi der for de fleste standardkomponenter, efterhånden findes RoHS-kompatible typer på markedet. Derudover skal den danske industri på nuværende tidspunkt overholde danske særregler for bly, kviksølv og cadmium. Der er dog så mange undtagelser for medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr i de danske særregler, at det er tvivlsomt, om de danske medico-producenters produktion kan betegnes som værende omstillet til at overholde RoHS for bly, kviksølv og cadmium.

For producenter, der allerede overholder RoHS, ligger de årlige udgifter i forbindelse med RoHS på ca. 0,04 % af omsætningen. I 2006 ville det have svaret til ca. 400.000 kr.

De forventede omkostninger for det offentlige sundhedsvæsen vil således sandsynligvis ligge tættere på de 0,04% end på de 1,9%

De marginalt forøgede udgifter vurderes til at ligge inden for de normale prisudsving og sædvanlige omkostninger i forbindelse med den teknologiske udvikling.

På den anden side vurderes forslaget at ville medføre færre farlige stoffer i elektriske og elektroniske produkter. Det vil nedsætte eksponeringen af forbrugerne og udledningen til miljøet, hvilket vil medvirke til en om end beskeden forbedring af befolkningens generelle sundhedsniveau og dermed færre udgifter til sundhedsvæsenet.

Forslaget vil desuden medføre færre farlige stoffer i affaldsstrømmen, som forventes at kunne medvirke til færre udgifter til affaldshåndtering.

Samlet set skønnes forslaget ikke at have større statsfinansielle konsekvenser.

Samfundsøkonomiske og erhvervsadministrative konsekvenser

Der knytter sig erhvervsøkonomiske konsekvenser til brancherne for medicinsk udstyr og måleinstrumenter.

Medico-branchen i Danmark repræsenterer virksomheder, der udvikler, producerer og sælger medicinsk udstyr. Konsekvenserne for medico-branchens produktion af apparatur og instrumenter er beskrevet under afsnittet om de statsfinansielle konsekvenser.

Generelt er den danske eksport af medicinsk udstyr større end importen. Importen er ca. 2/3 af omsætningen. Danmark har allerede generelle forbud mod import og salg af produkter, der indeholder bly, kviksølv og cadmium. Der er dog mange undtagelser for medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr i de danske særregler. Den danske produktion er muligvis på enkelte områder allerede omstillet i forhold til Kommissionens forslag, hvilket vil kunne ses som en mindre konkurrencemæssig fordel for den danske medico-branche.

Høreapparater udgør en relativ stor andel (28 %) af den samlede omsætning af medicinsk udstyr i medico-industrien. Det skønnes, at producenterne af høreapparater på linje med producenterne af apparatur og instrumenter, vil få udgifter i forbindelse med omstillingen til RoHS, der ligger inden for de normale prisudsving og sædvanlige omkostninger i forbindelse med den teknologiske udvikling.

I udkastet foreslås endvidere at produkter, der er omfattet af RoHS, skal CE-mærkes. I forbindelse hermed skal der udfyldes overensstemmelseserklæringer. Dette vil give en forøgelse af de erhvervsadministrative byrder. Det skønnes dog at være marginalt, idet CE-mærkning og dermed overensstemmelseserklæringer for elektriske og elektroniske produkter allerede er påkrævet i forbindelse med anden regulering.

Samlet set vurderer kommissionen, at forslaget vil indebære positive nettofordele for samfundsøkonomien, om end de formentlig er små.

Beskyttelsesniveau

Hvis produktkategorierne medicinsk udstyr og måle- og overvågningsudstyr optages i RoHS, skønner kommissionen, at det vil spare den europæiske affaldsstrøm for 1414 tons bly, 2,2 tons cadmium, 30 kg kviksølv, 800 kg Krom VI, samt et antal tons flammehæmmere (PBB og PBDE), som er mindre end 10 tons. Det fremsatte forslag vil dermed lette affaldshåndteringen og forbedre beskyttelsen af sundhed og miljø markant.

Det er foreslået, at elektrisk og elektronisk udstyr skal CE-mærkes. Dette vil muligvis forbedre overholdelsen af direktivet og dermed miljøbeskyttelsen. Det skønnes dog at være tale om en mindre forbedring.

Danmark har generelle forbud mod import og salg af produkter, der indeholder bly, kviksølv og cadmium. Grænseværdierne for de tilladte mængder er 100 ppm for bly og kviksølv, og 75 ppm for cadmium. Med RoHS hæves grænseværdierne til 1000 ppm for bly og kviksølv og 100 ppm for cadmium.

For alle tre stoffer er der dog i de danske særregler en række relevante undtagelser fra forbuddet for medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr, der gør, at det er begrænset hvad der reelt er omfattet for denne type produkter. F.eks. er bly tilladt i lodninger og i elektroniske komponenter inklusiv ledninger, og kviksølv er tilladt i måleinstrumenter til professionel anvendelse.

Det vurderes derfor, at forslaget om at fastsætte grænseværdier for bly, cadmium og kviksølv for medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr samlet set - selvom grænseværdierne ved enkelte anvendelser muligvis øges - har en positiv effekt på beskyttelsesniveauet i Danmark, idet en lang række nye produkter og anvendelser heri vil blive omfattet.

Specielt forbuddet mod brug af bly i lodninger i medicinsk udstyr samt måle- og overvågningsudstyr forventes at medføre en markant effekt på beskyttelsesniveauet.

Da det foreslås, at produktgrupperne ikke længere skal være eksemplificerende, men udtømmende, vil en række produkter, som på nuværende tidspunkt vurderes til at være inden for RoHS' rækkevidde, falde uden for. Dette vil have en negativ indflydelse på miljøbeskyttelsen.

Hertil kommer, at der er foreslået en generel undtagelse af udstyr, der specifikt er udformet til at være en del af en anden type udstyr, som ikke falder under direktivets anvendelsesområde, og som kun kan fungere som en del af dette udstyr.

Det er dog regeringens foreløbige vurdering, at forslaget samlet set vil forbedre miljøbeskyttelsen.

6. Høring

Forslaget blev sendt i høring den 7. januar 2009 til 167 interessenter med høringsfrist den 2. februar 2009.

Dansk ICT og elektronik forbund

Dansk ICT og elektronik forbund (DI ITEK), der er en underafdeling af Dansk Industri (DI), mener ikke, at CE-mærkningen vil forbedre overholdelsen af direktivet, men alene forøge den administrative byrde. Hvis overholdelsen skal forbedres, mener DI ITEK, at myndighedernes kontrol skal forøges.

DI ITEK er umiddelbart positive mht., at anvendelsesområdet totalharmoniseres og at listerne over produkter i de 10 produktkategorier er udtømmende. De mener dog ikke at listerne i deres nuværende form omfatter alle elektriske og elektroniske produkter. De mener også, at der stadigvæk er mange muligheder for individuelle fortolkninger.

DI ITEK mener desuden at de to undtagelser:

- udstyr, der specifikt er udformet til at være en del af en anden type udstyr, som ikke falder under direktivets anvendelsesområde, og som kun kan fungere som en del af dette udstyr og
- udstyr, der ikke skal bringes i omsætning som en enkel funktionel eller kommerciel enhed, vil kunne give anledning til individuelle fortolkninger.

DI ITEK foreslår i stedet, at direktivet baseres på en generel definition af elektrisk og elektronisk udstyr.

Fælles Faglig Forbund

Fælles Faglig Forbund (3F) støtter forslaget, men ser dog gerne, at tilføjelsen af produktkategorierne medicinsk udstyr samt måle og overvågningsudstyr sker tidligere end 2014, samt at den trinvis ikrafttrædelse bliver så kort som muligt. 3F bygger deres forslag på den generelle holdning, at hvis stoffer er farlige og problematiske bør brugen forbydes hurtigst muligt

Landsorganisationen i Danmark

Landsorganisationen i Danmark (LO) støtter de foreslåede ændringer af RoHS-direktivet, men ser dog gerne, at ændringerne i ROHS om forbuddet mod indhold af visse farlige stoffer i måle- og overvågningsudstyr træder i kraft tidligere end 2012, samt at den trinvis ikrafttrædelse bliver så kort som muligt.

Det Økologiske Råd

Det Økologiske Råd mener, at mange forventede, at der i forbindelse med revisionen af RoHS-direktivet, ville blive inkluderet flere stoffer i forbuddet. Det Økologiske Råd fremhæver, at fremsynede producenter har arbejdet målrettet mod udfasning af yderligere farlige stoffer. De fremsynede producenter har vist, at det er muligt, at producere produkter og komponenter uden bromerede flammehæmmere, PVC og ftalater. Det Økologiske Råd er derfor skuffet over, at lovgivningen ikke følger disse producenters udviklingsarbejde op med lovmæssige stramninger allerede nu.

Det Økologiske Råd fremfører, at den bromerede flammehæmmer HBCDD er skadelig for udviklingen af fostres nervesystem, ftalaten DEHP er hormonforstyrrende og er i dag klassificeret som fosterskadende og skadelig for reproduktionsevnen. Både bromerede flammehæmmere og ftalater kan afgives til indemiljøet hos forbrugeren, når elektronikprodukterne bliver varme under brug. Stofferne er også skadelige for arbejdere i produktions- og affaldsfasen for elektronikprodukterne.

Det Økologiske Råd vurderer, at det kan tage flere år, før HBCDD, DEHP, BBP og DBP er færdigvurderet i REACH-systemet. I denne periode får udviklingen indenfor elektroniske og elektriske produkter dermed ingen lovgivningsmæssig støtte til udfasning af unødvendige og problematiske stoffer. Det Økologiske Råd mener derfor, at RoHS-direktivet ikke skal afvente REACH, men allerede nu forbyde stofferne.

Dansk Erhverv

Dansk Erhverv mener, at når medicinsk udstyr og udstyr til måling og overvågning bliver omfattet af RoHS-direktivet, vil det pålægge virksomheder, der importerer eller producerer denne type udstyr, nye administrative forpligtelser, som de på nuværende tidspunkt ikke er klar over. Dansk Erhverv mener derfor, at det vil være nødvendigt at iværksætte en oplysningskampagne, ligesom det er væsentligt, at fastholde en overgangsperiode, der sætter virksomhederne i stand til at kunne overholde de nye regler uden at være nødt til at kassere allerede producerede apparater.

Dansk Erhverv mener desuden, at forslaget om at totalharmonisere produktlisterne i de respektive produktkategorier, i en vis udstrækning, vil gøre det enklere for virksomhederne at beslutte, hvorvidt et konkret produkt er omfattet af reglerne. Det vil dog afstedkomme et behov for at beskrive, hvordan listerne kan opdateres. Det er i den sammenhæng vigtigt, at opdateringsprocedurerne er gennemsikkelige for virksomhederne, så inkludering af nye produkter i listerne sendes i høring hos berørte brancher og herudover varsles i god tid.

Dansk Producentansvarssystem/WEEE-SYSTEM

Dansk Producentansvarssystem påpeger, at forslaget indebærer at Kommissionen via komiteproceduren løbende skal tilføje nye specifikke produkter til listerne inden for de forskellige produktkategorier. WEEE-System har iagttaget, at de medlemsstater, der ved implementeringen af direktivet på nationalt plan valgte denne metode i 2005/2006 alle har forladt fremgangsmåden igen, fordi metoden ikke var velegnet.

Dansk Producentansvarssystem er af den opfattelse, at der skal foreligge en enkel og gennemsikkelig metode til identifikation af, hvorvidt udstyr er omfattet af direktivet. Dette er uafhængigt af om, der udvikles produktlister eller ej. En sådan metode eksisterer ikke i dag. Metoden bør være ensartet og offentlig kendt.

Dansk Producentansvarssystem foreslår derfor, at Danmark arbejder for at gøre formålet med direktivet mere klart, herunder at specificere formålet med de enkelte undtagelser og hvorvidt udstyr er undtaget lovgivningen. Der skal samtidig etableres en enkel, transparent og harmoniseret metode til identifikation af, hvorvidt udstyr er omfattet af direktivet.

Affald danmark

Affald danmark mener, at en præcis definition af direktivets anvendelsesområde vil bidrage til at etablere lige konkurrencevilkår. Affald danmark bakker derfor op om de udtømmende produktlister - dog med den tilføjelse, at det bør sikres, at nye elektroniske produkter ikke falder udenfor, fordi de ikke konkret fremgår af den udtømmende liste.

Desuden bør fortolkningsmulighederne vedrørende anvendelsesområdet indskrænkes mest muligt. Derfor anbefales det at præcisere bestemmelsens ordlyd under art. 2, stk. 3, pkt. c), der siger at, *"udstyr, der ikke er beregnet til at blive bragt i omsætning som en enkeltstående funktionel eller kommerciel enhed ikke er omfattet af direktivet"*.

RenoSam

RenoSam kan generelt tilslutte sig, at produktlisterne gøres udtømmende og at definitionerne i direktivet gøres mere tydelige.

European Committee of Domestic Appliance Manufacturers

European Committee of Domestic Appliance Manufacturers (CECED) lægger vægt på, at direktivet bliver konsistent og velfungerende.

Importører og producenter skal have samme forpligtigelser mht. egenkontrol af elektriske og elektroniske produkter. CECED foretrækker egenkontrol og CE-mærkning frem for kontrol af en tredje part. Der bør udvikles standarder for, hvordan virksomhederne kan udføre egenkontrol.

Definitionen af homogene materialer bør udvides med et mandat til, at der kan udvikles standarder for kemiske produkter.

Forbud mod nye stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr bør håndteres som beskrevet i REACH artikel VIII. Henvisningen til "REACH metoden" opfattes dog som meget uklar. CECED mener at vurderingerne af stoffer skal baseres på en livscyklusrisikovurderingstilgang, og at tilgængelighed og pålidelighed af alternativer skal tages med i vurderingen.

CECED mener desuden, at behovet for at revidere en undtagelse bør vurderes individuelt i hver enkel sag.

Ingen Bemærkninger til udkastet.

Advokatrådet, Realkreditrådet og Dansk Arbejdsgiverforening har ingen bemærkninger til udkastet.

7. Forhandlingssituationen

Forhandlingerne blev indledt den 9. marts 2009 i arbejdsgruppen for miljø.

8. Regeringens holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkommen. Det er Regeringens generelle holdning, at der skal arbejdes for, at forbruget af elektrisk og elektronisk udstyr til enhver tid er så bæredygtigt, som muligt. Der findes millioner af elektriske og elektroniske produkter på markedet og udviklingen af nye produkter går hurtigt. Forbrugere skal ikke udsættes for nogen sundhedsmæssig risiko ved at købe og anvende elektrisk og elektronisk udstyr. De skal med god samvittighed kunne udskifte deres udstyr velvidende, at affaldet kan håndteres på bæredygtig vis.